

การประเมินและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
Evaluation and Guidelines for Development of Distance Education
Management Via Satellite of Schools under Sukhothai Primary
Educational Service Area Office 1

อังสนา อินทิม¹ นงลักษณ์ ใจฉลาด²
Angsana Intim, Nongluck Jaichalad

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินและศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประชากรได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 61 แห่ง โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแห่งละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการ 1 คน และผู้แทนครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 244 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการสถานศึกษาเครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประเมินด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2.1) ในภาพรวม หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดอบรม จัดหางบประมาณเพื่อพัฒนา ปรับปรุงหรือซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ และมีการนิเทศ ติดตาม ดูแล 2.2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ควรพัฒนา ส่งเสริมบุคลากร จัดหาแหล่งเงินหรือผู้สนับสนุน และจัดทำคู่มือในการดำเนินงาน 2.3) การประเมินด้านบริบท สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และ

Received: 2021-09-17 Revised: 2021-09-26 Accepted: 2021-09-27

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม The Degree of Master of Education Field in Education Administration, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: dr.nongluck@psru.ac.th

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. e-mail: dr.nongluck@psru.ac.th

วิเคราะห์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของนักเรียนและชุมชน 2.4) การประเมินด้านกระบวนการ หน่วยงานต้นสังกัดจัดอบรมพัฒนาครูผู้สอนในการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนให้ครูผู้สอนศึกษาคู่มือและกำหนดการสอนล่วงหน้าก่อนจัดการเรียนการสอน และนำผลการจัดการเรียนการสอนมาร่วมกันวิเคราะห์ 2.5) การประเมินด้านผลผลิต หน่วยงานต้นสังกัดจัดอบรม ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนในเรื่องของการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน เปรียบเทียบหาค่าความต่างของแต่ละปีการศึกษา และ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลความสามารถในการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์

คำสำคัญ (Keywords): การประเมินการจัดการศึกษา; การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม; แนวทางการพัฒนา

Abstract

The objectives of this study to evaluate and study the guidelines for the development of distance education management via satellite of schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. The population consisted of 61 schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 with four informants from each school that consisted of one school administrator, one academic teacher, and two teachers, a total of 244 people. There are 7 senior experts consisted of one director, one deputy director of Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1, one supervisor, and four school directors. The research instruments were a five-rating scale questionnaire and an interview form. The data analysis used in this research were mean, standard deviation, and content analysis. The results showed that 1) the overall result of the evaluation for the development of distance education management via satellite was at a high level. When considering each aspect, it was at a high level in all aspects, the highest aspect being the productivity assessment and the lowest aspect being the input assessment 2) the guidelines for the development of distance education management via satellite 2.1) overall, original affiliation should organize training, provide a budget to develop, improve or repair materials and equipment, and should supervise and follow up 2.2) input assessment, there should develop and promote personnel, provide fund or sponsors, and make the operation manual 2.3) contextual assessment, schools should organize a meeting to clarify teachers, parents, and school committees and

analyze the distance education management via satellite in accordance with the context of the schools and the needs of students and communities 2.4) process assessment, original affiliation should organize training, develop teachers in using media, materials and equipment, support teachers to study manuals and teaching schedule before teaching and then analyze the results from teaching 2.5) productivity assessment, original affiliation should organize training, encourage and support teachers to develop their students' reading, writing and critical thinking skills, compare the result and find the difference of each academic year and encourage and support schools to measure and evaluate students' ability to read, write and critical thinking.

Keywords: Evaluate of Education Management; Distance Education Management Via Satellite; Guidelines for Development

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาที่ช่วยแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน การขาดแคลนครู เพื่อการสร้างความสะดวกทางการศึกษาให้กับนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ประกอบกับ สถานการณ์ปัจจุบันได้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) จึงทำให้เกิดการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีการจัดการศึกษาอย่างเข้มข้นมากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มุ่งเน้นการดำเนินงาน ในระดับสถานศึกษา โดยมีกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามมาตรฐานการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ซึ่งการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการศึกษาจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลดังกล่าว เป็นการบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินการของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประสบผลสำเร็จสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และมีคุณภาพตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่สถานศึกษากำหนด การดำเนินงาน “การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีเป้าหมายหลักคือ การแนะนำ ช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้ตระหนักถึงปัญหาคุณภาพผู้เรียนตกต่ำ การขาดแคลนครูผู้สอน ครูไม่ครบชั้น จึงได้ใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (วิริยะ วรายุ, 17 มิถุนายน 2563) และได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาคุณภาพผู้เรียน อันมีสาเหตุมาจากการเลื่อนการเปิด-ปิดภาคเรียนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการให้สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชน ทั้งในระบบและนอกระบบซึ่งอยู่ในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการเปิดเรียนในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 โดยให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (กระทรวงศึกษาธิการ, 9 เมษายน 2563) จึงได้มีการจัดการเรียนรู้ผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยมีคณะครู ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ ได้คอยดูแล กำกับ ติดตาม และประเมินผลของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างเข้มข้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อประเมินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การประเมินรูปแบบ CIPP MODEL ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ได้แก่ ด้านบริบท (Context : C) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input : I) ด้านกระบวนการ (Process : P) และด้านผลผลิต (Product : P)

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 61 แห่ง โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนแห่งละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการ 1 คน และผู้แทนครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 244 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ศึกษานิเทศก์ และผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน ได้มาโดยการคัดเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะของแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) และแบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอรับด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยตามจุดมุ่งหมาย มีผลของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการประเมินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. การประเมินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังตารางที่ 1 - 4 ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการประเมินด้านบริบท

การประเมินด้านบริบท	(n = 244)		ระดับผลการประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
1. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ	4.03	0.83	มาก	5
2. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ แปลผล และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการ ดำเนิน งานด้านการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.96	0.63	มาก	7

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการประเมินด้านบริบท (ต่อ)

การประเมินด้านบริบท	(n = 244)		ระดับผลการประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
3. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.77	0.76	มาก	9
4. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการ ศึกษาทางไกลฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.10	0.75	มาก	2
5. สถานศึกษามีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ ที่เกิดจากการขาดแคลนครู	4.10	0.76	มาก	1
6. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูในการจัดการศึกษาทางไกลฯ ที่เกิดจากการสอนที่ไม่ตรงตามวิชาเอกที่เรียนมา	4.06	0.66	มาก	3
7. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมตรงตามการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.99	0.62	มาก	6
8. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์การใช้สื่อเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.80	0.82	มาก	8
9. สถานศึกษามีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ	4.03	0.73	มาก	4
รวม	3.98	0.56	มาก	

การประเมินด้านบริบท ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 สถานศึกษามีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ ที่เกิดจากการขาดแคลนครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 3 สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	(n = 244)		ระดับผลการประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
1. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของครูในการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.88	0.79	มาก	11
2. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ทางไกลฯ ไปใช้ในการจัดการศึกษา	4.03	0.68	มาก	3
3. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทางไกลฯ	4.03	0.69	มาก	4
4. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.83	0.80	มาก	12
5. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.83	0.82	มาก	13
6. สถานศึกษามีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณตามความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอย่างเหมาะสมในการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.94	0.79	มาก	8
7. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แปลผลข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกวัสดุอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมต่อการเรียนรู้	3.99	0.71	มาก	6

8.สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.93	0.77	มาก	9
9. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ แผลผลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการตรวจสอบระบบ	3.99	0.72	มาก	7
10. สถานศึกษามีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการติดตั้งจอโทรทัศน์ที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน	4.10	0.75	มาก	2
11. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ แผลผล และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนอื่น ๆ ตามความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาทางไกลฯ	4.01	0.68	มาก	5
12. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดเตรียมห้องเรียนที่มีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้	3.93	0.78	มาก	10
13. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสะอาดของห้องเรียนที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.19	0.72	มาก	1
รวม	3.97	0.54	มาก	

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 13 สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสะอาดของห้องเรียนที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 5 สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการจัดการศึกษาทางไกลฯ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกระบวนการ

การประเมินด้านกระบวนการ	(n = 244)		ระดับผลการประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
1. ครูมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเตรียมการสอนล่วงหน้าให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในคู่มือที่โรงเรียนต้นทางจัดส่งให้	3.97	0.72	มาก	13
2. ครูมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แผลผลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือ แนะนำและตอบคำถามในเนื้อหาสาระที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน	4.02	0.64	มาก	8
3. ครูมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแผลผลข้อมูลเพื่อใช้ในการสรุปผลงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติร่วมกัน	4.00	0.71	มาก	10
4. ครูมีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯพร้อมกับโรงเรียนต้นทางทุกครั้ง	3.93	0.74	มาก	15
5. ครูมีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์และแผลผลข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ และให้คำแนะนำเพิ่มเติม ดูแล กำกับนักเรียนตลอดเวลา	4.01	0.72	มาก	9
6. ครูมีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ และแผลผลข้อมูลเกี่ยวกับการนำผลการจัดการศึกษาทางไกลฯไปใช้สอนซ่อมเสริม	4.00	0.82	มาก	11

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกระบวนการ (ต่อ)

การประเมินด้านกระบวนการ	(n = 244)		ระดับผลการประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
7. ครูมีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำผลการจัดการศึกษาของนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ไปสอนซ่อมเสริม	4.06	0.72	มาก	3
8. ครูมีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล เพื่อใช้ในการสรุปสาระสำคัญร่วมกับนักเรียน	4.04	0.73	มาก	6
9. ครูมีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ แปลผลข้อมูล และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อนำผลที่ได้มาบันทึกผล	3.97	0.82	มาก	14
10. ครูมีการดำเนินการวิเคราะห์ใบงานและใบความรู้ที่ใช้ในการจัดการศึกษาทางไกลฯ	3.98	0.76	มาก	12
11. ครูมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์พร้อมทั้งโรงเรียนต้นทาง	3.91	0.76	มาก	17
12. ครูมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้	3.91	0.69	มาก	16
13. ครูมีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลการเรียนรู้	4.07	0.66	มาก	1
14. ครูมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนการสอน	4.05	0.64	มาก	4
15. ครูมีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม	4.04	0.65	มาก	5

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกระบวนการ (ต่อ)

การประเมินด้านกระบวนการ	(n = 244)		ระดับผลการประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
16. ครูมีการดำเนินการแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกผล สรุปผล และรายงานผลการนิเทศ	4.03	0.72	มาก	8
17. ครูมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการจัดการศึกษาทางไกลฯได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.03	0.67	มาก	7
18. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมวิเคราะห์ แปลผล และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับบริหารจัดการศึกษาทางไกลฯได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.46	0.68	มาก	2
รวม	4.00	0.57	มาก	

การประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 13 ครูมีการดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 11 ครูมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพร้อมกับโรงเรียนต้นทาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านผลผลิต

การประเมินด้านผลผลิต	(n = 244)		ระดับผลการประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
1. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนได้	4.16	0.66	มาก	1
2. สถานศึกษามีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหลักสูตร คู่มือที่ขาดแคลนได้	3.98	0.65	มาก	5

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านผลผลิต (ต่อ)

การประเมินด้านผลผลิต	(n = 244)		ระดับผล การประเมิน	ลำดับ
	μ	σ		
3. สถานศึกษามีการดำเนินการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความมีคุณภาพของผู้เรียนได้	3.96	0.65	มาก	6
4. สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีของครู เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น	4.00	0.66	มาก	4
5. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศ	3.91	0.68	มาก	7
6. สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสาระ	4.03	0.67	มาก	3
7. สถานศึกษามีการดำเนินการแปลผลและใช้ข้อมูลจากผลการทดสอบระดับชาติมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.04	0.70	มาก	2
รวม	4.00	0.52	มาก	

การประเมินด้านผลผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 1 สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การขาดแคลนครูผู้สอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 5 สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลฯ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. ภาพรวม สรุปได้ว่า (1) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนที่เพื่อใช้ในการจัดการศึกษา

ทางไกลฯ (2) สถานศึกษาควรระดม จัดหางบประมาณเพื่อพัฒนา ปรับปรุง หรือซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ให้ใช้งานได้ (3) สถานศึกษาควรได้รับการนิเทศ ติดตาม ดูแล จากหน่วยงานต้นสังกัด เกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ ในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อ ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน และงบประมาณ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประเด็นปัญหา คือ ข้อ 5 สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการจัดการศึกษาทางไกลฯ สรุปได้ว่า (1) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการพัฒนา ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ และส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี (2) สถานศึกษาจัดหาแหล่งเงินหรือผู้สนับสนุน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษาทางไกลฯ (3) จัดทำคู่มือในการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางที่ใช้ในการนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3. ด้านบริบท ประเด็นปัญหา คือ ข้อ 3 สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สรุปได้ว่า (1) สถานศึกษาจัดประชุม ชี้แจงครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ และวิเคราะห์การจัดการศึกษาทางไกลฯ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และความต้องการของนักเรียนและชุมชน (2) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์ จัดวางแผนการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ

4. ด้านกระบวนการ คือ ข้อ 11 ครูมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพร้อมกับโรงเรียนต้นทาง สรุปได้ว่า (1) หน่วยงานต้นสังกัดจัดอบรม พัฒนาครูผู้สอนในการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาทางไกลฯ (2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนศึกษาคู่มือและกำหนดการสอนล่วงหน้าก่อนจัดการเรียนการสอน เพื่อที่จะเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม และมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยผู้บริหาร หรือศึกษานิเทศก์ (3) ครูผู้สอนนำผลการจัดการเรียนการสอนมาร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม และปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ รูปแบบใหม่

5. ด้านกระบวนการ คือ ข้อ 5 สถานศึกษามีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศ สรุปได้ว่า (1) จัดอบรม ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนในเรื่องของการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน (2) รวบรวมข้อมูลและนำผลที่ได้ของแต่ละปีการศึกษา มาเปรียบเทียบหาความต่างและพัฒนาให้ดีขึ้น (3) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลความสามารถในการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาการประเมินและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลฯ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายเฉพาะประเด็นที่สำคัญเท่านั้น จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลฯ ที่เกิดจากการขาดแคลนครูผู้สอน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนครู รวมถึงสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ สุรเดช โสมาบุตร (2560) ที่ได้กล่าวว่า โครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถช่วยแก้ปัญหาความเลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบการศึกษาของไทยให้มีความเท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องกับ วรณา เกรียบคนโท (2560) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการขยายผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ERIC (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาเรื่อง การอ่าน การเขียน และการเรียนคณิตศาสตร์ โดยการเลือกใช้โมเดลชิปปี้ พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วิทวรรณ วรรณศิริ (2558 : 61) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับมาร์โบรี (Marbury, 1999 : 1851 – A) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model พบว่า อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จตุพร เขยสาคร (2561 : 70 - 71) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มโรงเรียนพดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.2 สถานศึกษาควรมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษาทางไกลฯ

1.2 สถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการบริหารงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *เรื่องการเปิดเรียนของสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ*.
- จตุพร เขยสาคร. (2561). *การประเมินโครงการโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มโรงเรียนพดุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ภาควิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). *แนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนการสอน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ได้มาตรฐาน. (เอกสารคู่มือ). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
- วรรณมา เกรือบคนโท. (2560). *การประเมินโครงการขยายผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*.
- วิริยะ วรายุ. (2563, 17 มิถุนายน). *รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1. (บทสัมภาษณ์)*.
- วิวรรณ วรรณศิริ. (2558). *การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*.
- สุรเดช โสมาบุตร. (2560). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562. สุโขทัย: เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1*.
- Marbury, E.C. (1999). *Program evaluation of one service learning program*. Dissertation Abstracts International.
- Stufflebeam, D.L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation: Theory, models and applications*. San Francisco: Jossey-Bass.

